

سل جلدی، کوکسیدیوز، عفونت سستودی و تریکوپیتیلیوما در یک طوقه کبوتر اهلی (Columba livia)

محسن نوری^۱، هستی آذربآباد^۱، مهرنوش معینیجانی^{۳*}

۱_ گروه پاتوبیولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران، ایران.

پست الکترونیکی نویسنده مسؤول: mhnmoini@yahoo.com

مقدمه و هدف: سل یکی از بیماری های بسیار مهم در کبوتر است که باعث ابتلا افرادی که ایمنی ضعیفی دارند، می شود. این بیماری یک عفونت مزمن است که غالباً باعث ابتلا دستگاه گوارش می شود. تریکوپیتیلیوما یا تومور سلول های پایه یکی از تومورهای خوش خیم است که منشأ آن کیست پر است. محل رویش پرهایی اولیه و ثانویه شایعترین محل برای رخدادهای این تومور است. تاکنون موردی از سل جلدی در کبوتر گزارش نشده است. هدف از انجام این مطالعه ارزیابی هیستوپاتولوژیکی یک طوقه کبوتر اهلی مبتلا به سل جلدی، کوکسیدیوز، عفونت سستودی و تریکوپیتیلیوما در ایران است.

مواد و روش کار: یک کبوتر ماده با تاریخچه ای از اسهال آبکی سبز تا مدفوع منقطع، لاغری مفرط و تورم مفاصل خرگوشی و لنگش به کلینیک ارجاع داده شد. به علت شدت جراحات و فلجی برگشت ناپذیر پرند مذکور کشته شد و یک کالبدگشایی کامل صورت پذیرفت. نمونه های بافتی جمع آوری شده در مایع نگهدارنده (فرمالین بافر ۷/۲ درصد) ذخیره گردید و به آزمایشگاه پاتولوژی فرستاده شد. در آزمایشگاه مقاطع بافتی میکروسکوپی براساس روش های بافت شناسی روتین تهیه و با رنگ های هماتوکسیلین و ائوزین (HE)، پرویدیک اسیدشفت (PAS) و اسیدفست زیل نلسون (ZN) رنگ آمیزی شدند.

نتایج و بحث: یافته های پاتولوژی، شامل بزرگ شدگی کبد، طحال و قلب بود. مایع اطراف قلب (۲ میلی لیتر) نیز افزایش یافته بود. روده ها پر خون و ادماتوز بودند. انگل راینیتینا تراگونا در روده یافت شد. یک ندول کرم رنگ بیضی شکل (۱×۲ سانتیمتر) در ناحیه لگنی وجود داشت. در ناحیه گردن ۳ آبسه زرد کوچک در زیر جلد مشاهده شد. در نمای ریزبینی، ارتشاح شدید تا ملایم سلول های تک هسته ای و ماکروفاژها در همه لایه های روده کوچک مشاهده شد. ارگانیزم های کوکسیدیایی در سلول های روده وجود داشتند. در مغز استخوان دیوسلول ها دیده شدند. در کبد، نکروز سلول های کبدی و هماتوپویزیس وجود داشت. رنگ آمیزی اسید فست زیل نلسون نمونه های پوست، حضور باسیل های سل را مورد تأیید قرار داد. در ندول بیضی، سلول های اپیتلیوم مکعبی مطابق کیست شاخی شده را پوشانده بود که حکایت از تومور تریکوپیتیلیوما دارد. این مطالعه نشان می دهد که تحقیقات بیشتری بر روی ضررهای اقتصادی عفونت های انگلی و سل در کبوترخانه های ایران نیاز است. این مطالعه همچنین به پرورش دهندگان کبوتر توصیه می کند که با اقدامات بهداشتی در جهت کنترل انگل ها و باکتری ها گام بردارند.

واژه های کلیدی: هیستوپاتولوژی، کبوتر، سل جلدی، کوکسیدیوز، راینیتینا، تریکوپیتیلیوما

اصول کلیدی استاندارد متکی بر مدیریت حفاظت، ایمنی و ارتقاء کیفیت آزمایشگاه میکروب شناسی

مسعود ادیب حسامی^{۳*}، بنت الهدی رحمان^۱، هادی نایابیان^۲، سمیه رحمان^۳

۱_ دانشجوی دکتری تخصصی میکروبیولوژی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه ۲_ دانش آموخته دکتری حرفه ای دامپزشکی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه

۳_ دانشجوی کارشناسی میکروبیولوژی دانشگاه آزاد اسلامی ارومیه

پست الکترونیکی نویسنده مسؤول: masood.adibhesmi@gmail.com

باتوجه به افزایش روزافزون احداث آزمایشگاههای مختلف در حوزه ی پزشکی و دامپزشکی، حفاظت، افزایش کیفیت و ایمنی، ضروری به نظر می رسد اولین قدم در ایجاد یک حفاظت موثر، پیش بینی خطرات، فراهم نمودن امکانات و پاسخ به موقع به حوادث آزمایشگاهی است. افزایش کیفیت آزمایشگاهها بطور مستقیم بر پاسخ به درمان بیمار و ایمنی فرد مسئول آزمایشگاه تاثیر میگذارد. از عوامل بالقوه ی خطر ساز در آزمایشگاه، دستگاههای مرتبط با امواج الکترومغناطیسی و فراصوت و بکارگیری مواد شیمیایی در آن می باشد. در پروتکل های آزمایشگاهی، ضروری است که شناسایی خطرات، راههای پیشگیری، تمرین و آموزش در بالاترین سطح گنجانده شود. مقررات حفاظتی شامل استفاده از پوشش مناسب، عدم خوردن و آشامیدن، بکارگیری تجهیزات ضروری مانند جعبه ی کمکهای اولیه، کار کردن بصورت گروهی و خودداری از انجام آزمایشات غیر ضروری و خطرناک می باشد. نگهداری مواد شیمیایی بایستی براساس خواص فیزیکی، شیمیایی و سازگاری در آزمایشگاه نگهداری شود. حیوانات آزمایشگاهی ناقل بیش از صد نوع بیماری به انسان هستند، از این رو احتیاط، قفسه بندی مناسب، تهویه مطلوب و جداگانه و سوزاندن لاشه ی حیوانات به هنگام کار کردن با آنها ضروری می باشد. طبق نظر سازمان بهداشت جهانی WHO که اولین بار در سال ۱۹۸۳ منتشر شد، تهیه ی سوابق پزشکی و واکسیناسیون کارکنان در معرض خطر بیماریهای مسری و خطرناک، از اصول اصلی ایمنی در آزمایشگاهها می باشد. قبل از دفع یک ابزار آزمایشگاهی بایستی آلودگی زدی از آن به شکلی مناسب صوت گیرد. لاشه دامهای آلوده به میکروبهای خطرناک و زئونوز حدالمقدور در کوره های لاشه سوز از بین روند. فضای کاری آزمایشگاه باید به نحوی باشد که اختلالی در کیفیت فعالیت ها، برنامه های کنترل کیفی، ایمنی کارکنان و سرویس های مراقبت بیمار ایجاد نشود. کفایت این فضا را مدیر آزمایشگاه باید تعیین کند. منابع آزمایشگاه باید در محیط ایمن و قابل اعتماد نگهداری شده و شرایط محیطی دیگر مانند نور، دما، میزان رطوبت، الکتریسیته، تهویه، آب، زباله و دفع آن باید به نحوی باشد که در کیفیت فعالیت ها و نتایج اختلال ایجاد نکند و چنانچه لازم باشد شرایط محیطی پایش و نتایج آنها ثبت گردد.

واژه های کلیدی: مدیریت، ایمنی، حفاظت، آزمایشگاه، میکروب شناسی